

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ

Μαθαίνοντας για τη σημασία της μουσικής μέσα από το φιλοσοφικό έργο
του Θίοντορ Αντόρνο

Μαθησιακοί Στόχοι	Ο πρωταρχικός μαθησιακός στόχος αυτού του σχεδίου μαθήματος είναι να βοηθήσει τους μαθητές να εκφράσουν τις μουσικές τους προτιμήσεις και να συμμετάσχουν σε συζητήσεις σχετικά με τα διάφορα είδη μουσικής που τους αρέσουν. Επιπλέον, οι μαθητές θα διερευνήσουν τη σημασία της μουσικής στη ζωή μας και τη βαθιά επίδρασή της στους ανθρώπους. Τέλος, οι μαθητές θα αναπτύξουν την ικανότητα να διακρίνουν μεταξύ της μουσικής καθαρά για ευχαρίστηση και της μουσικής που χρησιμεύει ως καταλύτης για την προσωπική συνειδητοποίηση και τη βαθύτερη κατανόηση της αλήθειας.
Μαθήματα	Μουσική, Ψυχολογία, Τέχνη
Προτεινόμενες Ηλικίες (10-12 ή 12-14)	12-14
Αριθμός εμπλεκόμενων μαθητών	15-20 μαθητές
Διάρκεια	90 λεπτά
Δεξιότητες που αναπτύσσονται	Ομαδική εργασία, κριτική σκέψη, επικοινωνία, ενσυναίσθηση, δημιουργικότητα.
Απαιτούμενο Υλικό	φύλλα χαρτιού, στυλό, συσκευή αναπαραγωγής μουσικής ή tablet/laptop με σύνδεση στο διαδίκτυο.

Βέλτιστες πρακτικές συμπεριληπτικής εκπαίδευσης

Αυτό το σχέδιο μαθήματος επικεντρώνεται σε συνεργατικές και αναστοχαστικές μεθόδους διδασκαλίας, με πρωταρχικό στόχο την προώθηση της συμμετοχικότητας. Θα πρέπει να στοχεύσετε στη δημιουργία ενός ασφαλούς μαθησιακού περιβάλλοντος, όπου κάθε μαθητής θα αισθάνεται ενθαρρυμένος να συμμετέχει ενεργά και να εκφράζει ελεύθερα τις σκέψεις του. Μια ουσιαστική πτυχή αυτής της προσέγγισης είναι να διασφαλίσετε ότι η γνώμη κάθε μαθητή εκτιμάται και εισακούγεται, προωθώντας μια εκπαιδευτική εμπειρία χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμη για όλους.

Οδηγίες για την εφαρμογή του σχεδίου μαθήματος

Αυτό το σχέδιο μαθήματος έχει ως στόχο να εισάγει τους μαθητές στις ιδέες του Θίοντορ Αντόρνο, και πιο συγκεκριμένα στην αισθητική του και στη σημασία του πολιτισμού και της τέχνης όσον αφορά το τι συνιστά έργο τέχνης. Οι μαθητές θα εμπλακούν στη διαδικασία της παρατήρησης διαφόρων έργων τέχνης για να συζητήσουν τον ορισμό του Ντάντο για την τέχνη, ο οποίος υποστήριζε ότι κάτι μπορεί να θεωρηθεί έργο τέχνης εφόσον αναφέρεται σε κάτι και διακρίνεται από το δικό του ξεχωριστό νόημα. Εξερευνώντας διάφορα έργα τέχνης και κατανοώντας την οπτική γωνία του Ντάντο, οι μαθητές θα αποκτήσουν βαθύτερη εκτίμηση για την πολυπλοκότητα της καλλιτεχνικής έκφρασης και τους ποικίλους τρόπους με τους οποίους μπορεί να ερμηνευτεί η τέχνη.

Βήμα 1: Εισαγωγή στο φιλοσοφικό θέμα (15 λεπτά)

Το πρώτο μέρος του σχεδίου μαθήματος είναι μια εισαγωγή στο φιλοσοφικό έργο του Θίοντορ Αντόρνο και στις βασικές ιδέες του περί αισθητικής, τέχνης και μουσικής. Ο Αντόρνο υποστήριξε την αυτονομία της τέχνης, καθώς πίστευε ότι όλες οι μορφές τέχνης, συμπεριλαμβανομένης της μουσικής, έχουν μοναδική αξία και δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως εργαλείο για κοινωνικούς και οικονομικούς σκοπούς. Επιπλέον, χαρακτήρισε την τέχνη ως έναν ισχυρό τρόπο έκφρασης που οφείλει να εμπλέκει ενεργά το κοινό του, διεγείροντας τα συναισθήματα και παρακινώντας το κοινό σε κριτικό στοχασμό.

Για να εισαγάγετε τους μαθητές σε αυτά τα θέματα, μπορείτε να ανατρέξετε στο ηλεκτρονικό βιβλίο του Έργου Little Philosophers σχετικά με τον Αντόρνο: <https://littlephilosophers.eu/r2-e-books-and-augmented-reality-books/>.

Αυτό το σχέδιο μαθήματος θα επικεντρωθεί στο ρόλο που διαδραματίζει η τέχνη, και ιδιαίτερα η μουσική, στην κοινωνία.

Βήμα 2: Συζήτηση περί τέχνης και μουσικής (15 λεπτά)

Σε αυτό το βήμα, θα πρέπει να χωρίσετε τους μαθητές σας σε ομάδες των 3-4 μαθητών και να τους δώσετε κάποιες ερωτήσεις για να σκεφτούν. Οι ερωτήσεις αυτές έχουν στόχο να βοηθήσουν τους μαθητές να συνειδητοποιήσουν την αλληλεπίδραση μεταξύ τέχνης και κοινωνίας. Οι μαθητές θα εξοικειωθούν με τις φιλοσοφικές ιδέες του Αντόρνο και θα βοηθηθούν ώστε να διερευνήσουν τον τρόπο με τον οποίο η μουσική και η τέχνη δεν είναι απλώς μορφές ψυχαγωγίας αλλά και ισχυρά εργαλεία για την έκφραση και τη διαμόρφωση των σκέψεων, των συναισθημάτων και της κοινωνίας στο σύνολό της.

Είναι ζωτικής σημασίας να τονίσουμε ότι αυτά τα ερωτήματα δεν έχουν απόλυτες σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις, και είναι ζωτικής σημασίας να προωθήσουμε ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς, χωρίς προκαταλήψεις, όπου όλοι οι μαθητές θα αισθάνονται άνετα να συμμετάσχουν στη συζήτηση.

Προτεινόμενες ερωτήσεις:

- ❖ Πώς σας κάνει να αισθάνεστε η μουσική; Μπορείτε να θυμηθείτε μια φορά που ένα τραγούδι ή ένα μουσικό κομμάτι σας έκανε να νιώσετε ένα έντονο συναίσθημα;
- ❖ Έχετε παρατηρήσει ποτέ ότι διαφορετικά είδη μουσικής είναι δημοφιλή σε διαφορετικές περιόδους και σε διαφορετικά μέρη; Γιατί νομίζετε ότι συμβαίνει αυτό;
- ❖ Ο Αντόρνο πίστευε ότι η τέχνη, συμπεριλαμβανομένης της μουσικής, πρέπει να προκαλεί τον τρόπο με τον οποίο σκεφτόμαστε και αισθανόμαστε. Μπορείτε να σκεφτείτε ένα τραγούδι ή ένα μουσικό κομμάτι που σας έκανε να δείτε τον κόσμο διαφορετικά ή να αντιληφθείτε κάτι με ένα νέο τρόπο;

Βήμα 3: Οι μαθητές συνθέτουν το δικό τους τραγούδι (45 λεπτά)

Οι μαθητές θα συνεχίσουν να εργάζονται στις ομάδες τους. Θα επιλέξουν ένα κοινωνικό θέμα και θα συνεργαστούν για να συνθέσουν ένα τραγούδι το οποίο να προξενεί ευαισθητοποίηση και να μεταφέρει αποτελεσματικά τα συναισθήματά τους.

Εντός των ομάδων τους, οι μαθητές μπορούν να προβούν σε καταιγισμό ιδεών, να συμμετάσχουν σε διαδικασίες καταιγισμού ιδεών, να αντλήσουν έμπνευση από υπάρχοντα τραγούδια και έργα τέχνης που θαυμάζουν και να εργαστούν για να δημιουργήσουν ένα αποτέλεσμα που θα εκφράζει όλα τα μέλη της ομάδας. Μπορούν να γράψουν στίχους, μελωδίες ή ακόμη και ζωγραφιές σχετικές με τα τραγούδια τους.

Βήμα 4: Αναστοχασμός και ομαδικές παρουσιάσεις (15 λεπτά)

Στην τελική φάση αυτής της δραστηριότητας, κάθε ομάδα θα παρουσιάσει το τραγούδι που δημιούργησε. Μετά τις ομαδικές παρουσιάσεις, συγκεντρώστε όλους τους μαθητές για μια ομαδική συζήτηση. Ενθαρρύνετε τους να προβληματιστούν σχετικά με τα συναισθήματα που βίωσαν κατά τη διάρκεια της δημιουργικής διαδικασίας και των επακόλουθων παρουσιάσεων. Ενθαρρύνετε τους μαθητές σας να αναλύσουν πώς η μουσική και οι στίχοι κάθε τραγουδιού επικοινωνούν τις ιδέες και τις σκέψεις τους σχετικά με το θέμα που επέλεξαν.

Θα πρέπει επίσης να διαθέσετε χρόνο για την αντιμετώπιση τυχόν ερωτήσεων που μπορεί να έχουν οι μαθητές σας.

Θα μπορούσατε επίσης να παρατείνετε αυτό το σχέδιο μαθήματος σε μια εργασία που θα διαρκέσει όλη τη χρονιά και στην οποία οι μαθητές θα εργάζονται σταδιακά. Ως αποκορύφωμα στο τέλος της σχολικής χρονιάς, μελετήστε το ενδεχόμενο να οργανώσετε μια σχολική συναυλία ή έκθεση όπου οι μαθητές μπορούν να παρουσιάσουν τα τραγούδια ή τις καλλιτεχνικές δημιουργίες που ανέπτυξαν κατά τη διάρκεια της χρονιάς. Το έργο αυτό μπορεί να αποτελέσει μια πλατφόρμα για τους μαθητές ώστε να μοιραστούν τις καλλιτεχνικές τους εκφράσεις που σχετίζονται με διάφορα κοινωνικά ζητήματα, συνδέοντας τους με τα θέματα της τέχνης, της

κοινωνίας και των φιλοσοφικών εννοιών που διερευνήθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Αναφορές:

Theodor W. Adorno, *Philosophy of modern music*, Bloomsbury, 2016.

Little Philosophers EU project, <https://littlephilosophers.eu/>.